

ההתערבות הצבאית הצרפתית במאלי, וחששן של מדינות רבות באפריקה מהשפעתה של איראן, פותחים עבור ישראל חלון הזדמנויות ביבשת השחורה

ד"ר עממאל נבון | 10/2/2013 9:35

תגיות: אירן, אפריקה, שר החוץ מטבע הדברים, התחרות על תיק החוץ מעוררת יותר עניין מאשר האתגרים הדיפלומטים של שר החוץ המיועד. אחד החשובים שבהם יהיה לנצל חלון הזדמנות שנפתח עבור ישראל באפריקה. ההתערבות הצבאית של צרפת במאלי מיועדת כמובן לשרת את האינטרסים החיוניים שלה עצמה. בשנים האחרונות מנסה ארגון אל-קעאידה להשתלט על איזור הסאהל, ומאלי סומנה כמטרה ראשונה.

ללא ההתערבות הצבאית של צרפת, מאלי הייתה הופכת למדינה האסלאמית הראשונה של האזור. הבאה בתור הייתה ניז'ר, מדינה שצרפת תלויה בה לאספקת האורניום שלה (צרפת מייצרת 80 אחוז מהחשמל שלה מאנרגיה גרעינית). אך, מתוך זה שהיא באה להגן על האינטרסים שלה, צרפת פתחה חלון הזדמנות דיפלומטי לישראל.



רבים במאלי סוברים כי יש לשנות את המדיניות כלפי ישראל. צילום: אי-אף-פי

בפסגה האחרונה של האיחוד האפריקאי באדיס אבבה, תקף בחריפות נשיא מאלי את מדינות ערב, ובראש ובראשונה את מצרים ואת טוניסיה. "אתם מדברים על צדק, אך איפה הייתם כשאנשים בארצו נסקלו וראשיהם הוטזו על ידי הפונדמנטליסטים?" הוא שאל. "כאשר האסלם הקיצוני איים על משטרי, אתם שתקתם, אך כשבאה צרפת לבלום את אל-קעאידה - אתם צועקים חמס", הוסיף הנשיא.

יותר ויותר פוליטיקאים ועיתונאים אפריקאים מביעים מורת רוח על מה שהם מכנים "הבגידה של מדינות ערב". מה היה שווה לנו לתמוך

בפלשתינים ולהתנתק מישראל, הם שואלים. רבים במאלי טוענים כי כפיות הטובה של הערבים בכלל, ושל הפלשתינים בפרט, מחייבת שינוי במדיניות כלפי ישראל.

תחושת האכזבה והבגידה של מאלי כלפי מדינות ערב מזכירה תחושה דומה של כלל מדינות אפריקה בשנות ה-70. לוב וסעודיה הפעילו אז לחץ על מדינות אפריקה כדי שתנתקנה את יחסיהן הדיפלומטיים עם ישראל. לאחר מלחמת יום כיפור איימה הליגה הערבית להפעיל את חרם הנפט על אפריקה, וכל מדינות היבשת (למעט לסוטו, מלאווי, מוריטיוס וסוודילנד) ניתקו את יחסיהן עם ישראל.

אולם מהר מאוד התברר למדינות אפריקה כי הן לא הרוויחו דבר מהניתוק הזה, שכן מדינות ערב היו מוכנות להתחלק באיבים אך לא בנפט. מדינות אפריקה היו מוטרדות גם מן התוקפנות של שליט לוב קדאפי ומתמיכתו בקבוצות מורדים שונות ביבשת (צרפת התערבה צבאית נגד קדאפי ב-1981 כדי להגן על צ'אד).

בשנות ה-80 יזמה ישראל מדיניות של שיקום היחסים עם אפריקה בהנהגתם של שר הביטחון

אריאל שרון ושל מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי. ואכן, רוב מדינות אפריקה חידשו את יחסיהן עם ישראל באותו עשור ובעשור שאחריו. בשנים אחרונות אנו שוב עדים לנסיגה מסוימת: ניז'ר ניתקה את היחסים עם ישראל בשנת 2000 ומאוריטניה ב-2009. מדובר בשתי מדינות מוסלמיות המושפעות על ידי איראן.

ובכלל, איראן פעילה מאוד באפריקה בשנים אחרונות. ב-2008 הצהיר הנשיא אחמדינג'ד כי בכוונתו לחזק את הקשרים עם אפריקה. שנה לאחר מכן הוא ביקר במדינות רבות באפריקה וחתם איתן על הסכמים כלכליים וביטחוניים. אך ניצחון האיסלאמיסטים בבחירות במצרים ובטוניסיה, והאיום של אל-קעאידה על מאל, עוררו חששות כבדים מהשפעתן של איראן ובני בריתה ביבשת. מדינות כמו אתיופיה, קניה ואפילו ניגריה התקרבו לישראל כדי לשתף פעולה נגד האיום האיסלאמיסטי.

הכעס של מאל, כלפי מדינות ערב, ובראש ובראשונה כלפי מצרים, הוא חלק מחשש רחב יותר של מדינות אפריקה מהשפעתם של איראן ובני בריתה ביבשת. על אף שההתערבות הצבאית הצרפתית מיועדת אך ורק לשרת את האינטרסים של צרפת, היא פותחת חלון הזדמנות עבור ישראל באפריקה. שר החוץ הבא, יהיה אשר יהיה, חייב לנצל את ההזדמנות הזו.

[היכנסו לעמוד הפייסבוק החדש של מעריב](#)

רוצה לקבל את כל המבזקים של nrg מעריב לסלולרי שלך? לחץ כאן